GAZETA KRAKOWSKA

Nro 80.

z KRAKOWA dnia 7 PAŹDZIERNIKA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 29 Września.

Pośpieszamy donieść publiczności, że z dnia 20 na 21 tego miesiąca Nayiaśnieysza Cesarzowa powiła szczęśliwie Syna, któremu dano Imie Konstanty. — Wiadomość tę przywiózł do Warszawy Jenerał Adjutant Hr. Orłow, umyślnie w tym celu przez Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla do Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiego Xięcia Cesarzewicza przysłany.

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez dwóch Kuponów białych.
Przedaiący żądaią zł. 83 gr. 20
Kupuiący ofiaruią — — — —
Istotnie nie przedano.
W Warszawie dnia 27 Września 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z Petersburga d. 31 Sierpnia. D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Wczoray w rocznicę Imienin J. C. M. Wielkiego Xięcia Następcy Tronu, Urodzin J. C. M. Wielkiey Xiężniczki Olgi, i uroczystości orderu S. Alexandra Newskiego, duchowieństwo wszystkich kościołów tuteyszey stolicy udało się w processyi do Kościoła Katedralnego Matki Boskiey Kazańskiey, gdzie śpiewano *Te Deum* w obecności Jenerałów, Dworu i Kawalerów orderu. Msza, odprawiona pontyfikalnie przez Nayprzewielebnieyszego Metropolitę Nowgorodzkiego i Petersburgskiego, zaczęła się zaraz po przybyciu N. Cesarza Jmci. który o godzinie 11 udał się do klasztoru w towarzystwie JJ. CC. MM. Wielkiego Xiążęcia Następcy Tronu i Wielkiego Xiążęcia Michała. Ciało dyplomatyczne było także na tem nabożeństwie.— Z rana przed processyią odprawiła się Msza i śpiewano *Te Deum* we wszystkich kościołach. Wieczorem oświecono miasto.

(Z Gazety Senackiey.)

W Naywyższym Ukazie J. C. M. do Rządzącego Senatu pod dniem 22 Sierpnia wyrażone: — " Manifestem Naszym, w dniu 1szym Stycznia 1826 roku wydanym, Rozkazaliśmy: ze wszystkich zaległości poprzedniczych lat, do 1go Stycznia 1825 r. zgromadzonych ze czterech skarbowych tu wyrażonych podatków: *podusznego*, *czynszowego*, z podatku *na lądowe* i *wodne kom-*

munikacyie i z podatku *za prawo pędzenia wodki*, zostawić do uzyskania nie więcey nad ieden roczny nakład tych podatków w ich zbiorze łącznym, wszystko zaś to, co w tych zaległościach przewyższa roczny nakład wymienionych podatków, ze wszystkich tych stanów, które podlegaią tym podatkom, znieść, darować i z rachunku wykreślić.

" Pragnąc teraz okazać większe ulżenie stanom podatkuiącym, z których niektóre, szczególnem dotknięte nieszczęściem, nie mogły dotąd wypłacić należących od nich za dawnieysze lata powinności, Rozkazuiemy: zaległości z wyżey wymienionych podatków za czas do roku 1825, które się będą liczyły do dnia ogłoszenia tego Ukazu w powiatach, wszystkim podatkuiącym stanom darować i z rachunków wykreślić, znosząc z włościan obywatelskich i kary pieniężne, od tey prosto zaległości narosłe."

" Rządzący Senat nie zaniecha uczynić należytych rozrządzeń około przywiedzenia tey Woli Naszey do wykonania.,,

Z Paryża d. 22 Września.

Onegday o godzinie w pół do 4tey powrócił N. Król w dobrym stanie zdrowia z swey podróży z St. Omer do St. Cloud. Dniem pierwey powróciła Delfinowa, a Xiężna Berry z swą córką na pół godziny przed Królem. W departamencie północnym rozdał Król przeszło 80,000 Fr. ubogim. Woyska obozu pod St. Omer rozchodzą się na swoje leże.

W Arras raczył Król przyiąć podarunki, które miasto od niepamiętnych czasów zwykło przeieżdżaiącym swoim Monarchom składać, to iest 48 bochenków chleba i 48 flasz Burgońskiego wina.

Zamknięta w Chalons szkoła kunsztów i rzemiosł zostanie d. 1 Października na nowo otworzona i zdaie się, iż tylko niektóre klassy będą zniesione.

Poseł Rossyyski po kilku naradach z naszym Ministrem spraw zagranicznych i Posłem Angielskim wyprawił gońca do Petersburga.

Onegday rano nadeszła tu przez sztafetę pod d. 1 Września z Stambułu wiadomość, że Reis-Effendy naywyraźniey odrzucił pośrednictwo Mocarstw, z dodatkiem: iż Porta aż do skończenia świata nieprzestanie protestować się przeciw podobnemu ultimatum. Na tę wiadomość podniosły się nasze papiery.

Akademiia kunsztów na zdanie sprawy przez PP. Boieldieu, Lesuer, Cherubini, Catel i Berton, zaleca stronowe instrumenta a mianowicie skrzypce wynalazku P. Thibout. Skrzypce iego roboty maią od razu ton, którego inne dopiero po kilkoletnim ogranıu nabywaią. Sławny Wirtuoz Lafont, który niedawno kupił skrzypce roboty Stradivariusa za 4500 fr. oświadczył, iż na koncertach publicznych woli grać na skrzypcach Thibouta, a kosztuią iak 300 Fr.

Umieszczona w Dzienniku handlowym a późniey w Dzienniku Sporów wiadomość, iakoby Basza Egipski prosił Sułtana, iżby zezwolił na pośrednictwo Mocarstw za Grekami, poczytuie Gazeta Francyi za niepodobną do wiary, i wzywa rzeczone dzienniki do udzielenia iey wierzytelnego listu zawieraiącego tę wiadomość.

Znany uczony Grek Mustodixi (rodem z Korfu) znayduie się w drodze do miasta naszego, i iak sądzą sprawować będzie interessa Hr. Capodistrias.

Dziennik Konstytucyonista czyni nad zdarzeniami w Katalonii następuiące uwagi: ,, Nadchodzące z Hiszpanii, a zwłaszcza z Katalonii, doniesienia są dla tego kraiu ha-

niebne, a dla przyiaciela ludzkości zasmucaiące. Mordowanie kobiet i dzieci oznacza przeyście do barbarzyństwa, brak obyczayności i wyobrażeń religiynych. Ludzie popełniaiący te zdrożności nazywaią się nieukontentowani. Zapytywaliśmy się iakie są przyczyny przez takie zbrodnie okazywanego nieukontentowania? Lecz to pytanie zdawało się zrządzić kłopot i zostało bez odpowiedzi. Powtarzamy go dziś, powtórzemy iutro i poiutrze, gdyż należy poznać nietylko nieukontentowanych w Hiszpanii, ale i ich sprzymierzyńców we Francyi. „

Hr. Polignac, utrzymuiący naywiększe stada owiec we Francyi, grozi Niemcom, gdyż podał żądanie do Ministra spraw Wewnętrznych, aby dowóz wełny Niemieckiey był zabroniony.

Drugie wydanie rysu życia Manuela zostało w tych dniach z xięgarń przez policyą pozabierane.

Do kassy związku przyiaciół Greków weszło od 5 do 15 b. m. 6021 1/2 Fr.

Z Rzymu d. 13 Września.

Xżę Gagarin złożył na uroczystem posłuchaniu d. 7 b. m. Oycu S. list Monarchy swoiego, przez który mianowanym iest w mieysce zmarłego Kawalera Italińskiego, pełnomocnym Posłem przy Stolicy S.

Prałat Nevi, były audytor przy naszem Nuncyuszu w Paryżu, otrzymał od Króla Francuzkiego tabakierę złotą brylantami wysadzaną.

Oznaymienie Kardynała della Somaglia pod d. 30 Sierpnia zaleca xiężom, zakonnikom, zakonnicom, urzędnikom, zgoła wszystkim pensyionowanem osobom w całem państwie Kościelnem, aby nieużywali sukien iak tylko z kraiowych materyy. Dodaie w tym oznaymieniu, iż spodziewać się należy, że inne klassy poddanych póydą za tym przykładem i przyłożą się do narodowego przemysłu.

W Catania (Sycylii) umarł w 90 roku życia Xżę Paterno, naybogatszy we Włoszech właściciel ziemi. Maiątek iego przynoszący 100,000 uncyy (około 1,980,000 Złp.) rocznego dochodu, podzielony będzie pomiędzy 4 synów i 12 wnuków.

Od granic Hiszpańskich d. 11 Września.
(Z Dziennika Konstytucyionisty.)

List z Barcelony pod dniem 9 Września zawiera: Buntownicy przewodzą i rządzą w wszystkich mieyscach wedle upodobania. Tu znayduie się różno-barwny zbiór zbiegów z różnych okolic prowincyi. Buntownicy posiadaią całe wzgorza, równiny Tarragony i wschodni brzeg, i rozpościeraią się aż do Mongat o dwie godziny ztąd drogi. Zadziwienia rzecz godna, że ci ludzie, którzy codziennie naywiększe okrucieństwa i mordy na swoich współziomkach wydziwiaią, względem Francuzów wcale są grzecznemi. Dnia 5 kompaniia kanonierów idąca do Figueras, dla zluzowania tamże stoiącey, weszła tego samego wieczora do Mataro, gdy buntownicy tam wchodzili, i to zeyście się nie zrządziło żadnych nieprzyiemnych następności. Francuzi i buntownicy rozłożyli się na kwatery i noc przeszła spokoynie. Nazaiutrz odciągnęli Francuzi a buntownicy się pozostali, gdzie dotąd goszczą. Palamos postawione zostało w stanie obrony. Dowodcy Gerony i Bezy (statni z 700 ludzi) mieli się tam udać. Inne woyska Królewskie znayduią się tamże w drodze.

Z Perpignanu piszą pod dniem 11 Września: Ballester zdaie się chcieć w całey okolicy, która pod iego rozkazami zostaie, utrzymać związek. Gdy dowiedział się, że

):(

listu ludzi uderzyc chciało na pewnem mieyscu na pocztę, kazał ich uwięzić, 3 z nich rozstrzelać i zwłoki ich dla przykładu na gościńcu zostawić leżące. Jenerałowie Francuzcy niedowierzaią iednak tey opiece i nie posełaią poiedyńczych ludzi lub małych oddziałów do Katalonii. Dowodca w Figueras nie mógł nakłonić ochotników Królewskich do uchwycenia oręża. Brygadyer Misus dowodzący w Rosas uciec musiał do Figueras. Buntownicy wezwali dowodcę Gerony przez posłańca z trębaczem do oddania im miasta: ten zaś zatrzymał posłańca i wysłał znaczny oddział woyska na rozpoznanie. Nie przyszło iednak do potyczki. Dnia 5go przybył do Barcelony nadzwyczayny posłaniec z rozkazem, aby woysko przeciw buntownikom wyruszyło. Dnia 8 Margr. Campo-Sagrado wydał następuiący okólnik: "Gdy Król, Pan nasz, rozkazał utworzyć tymczasowo w tem Xięstwie dwie brygady woyska, przeto raczył mianować: naczelnym wodzem woysk pod moiemi rozkazami Jenerała majora Carratala; dowodcami brygad Torresa i Manso, o czem wam donoszę.,,

List z Burg-Madame pod dniem 11tym Wrzenia wyraża: "Okoliczności (piszą z Puycerda pod dniem 8 Września) tak są niebezpieczne, iż wkrótce nie będziemy mogli ręczyć za naszą korrespondencyią. Jeżeli poruszeniom buntowników nie będzie prędki koniec położony, tedy Kataloniia upaść musi. Rokosz rozciąga się prawie na całą Kataloniią, i wkrótce może przerwany zostanie związek z Barceloną. Dotąd nietykanemi są gońcy i poczty; ale towarów lub trzod nikt nie śmie posełać. Dowodca tuteyszy cofnął się do Montblanch, lubo nie sądzą, aby buntownicy pokusili się o Puycerda, gdyż znaleźliby się przez to w nieprzyiemnem stosunku z osadą Francuzką w Sęu Urgel. Junta Manresy ogłosiła teraz dwa pisma. Pierwsze iest bez daty i przez P. Castan podpisane. Zawiera doniesienie o wzięciu Vich, i wyciąg z znalezioney korrespondencyi przy zabitym przez nieukontentowanych Rotmistru, że w Hiszpanii nieprzyiaciele Króla władaią. Drugie, datowane w Manresa dnia 29 Sierpnia, opisuie odniesione dotąd przez nieukontentowanych zwycięztwa.,,

Z Madrytu d. 11 Września.

Wczorayszey nocy przybył tu goniec z doniesieniem o ukończonych układach między Angliią i Hiszpaniią względem spraw Portugalii. Infant Don Miguel powróci do Lizbony, a woyska Angielskie w następuiącym Styczniu opuszczą Portugaliią i tyle ich się tylko pozostanie, ile utrzymanie spokoyności wymagać będzie.

Gazeta rządowa z dnia 7 b. m. zawiera kilka wyroków tyczących się zdarzeń w Katalonii. Pierwszy nakazuie Jenerałowi kapitanowi, Margr. Campo-Sagrado, pociągnąć pod szypki sąd, wedle wyroku z Sierpnia 1825 iako zdrayców oyczyzny wszystkich, którzy buntowniczy manifest podpisali, członki junty Manresy i Saperesa. Batalion ochotników Królewskich w Manresa iest zniesiony, a dowodca ma się przed sądem woiennym z swoiego postępowania usprawiedliwić. Podobneż rozporządzenia nastąpiły w drugim wyroku względem rokoszu w Vich. Trzeci wyrok zagraża dowodcom, którzy słabość lub niedbałość okażą, oddaleniem. Nie broniący przyzwoicie powierzonych sobie mieysc, będą pod sąd woienny oddanemi. Woyskowi nie dopełniaiący rozkazów Jenerała kapitana lub Jenerała Monet będą również oddalonemi. Nakoniec wydał Król następuiący list do Dziekana Rady Kastyliyskiey: "Zaburzenia, które w nayznakomitszey pro-

wincyi Królestwa niespokoyność zrządziły, ściągnęły całą moią uwagę. Względem dzieci, które możć z źle zrozumianego zapału dopuściły się zdrożności, zdawało mi się bydź nayprzyzwoitszą rzeczą użycia przed gwałtownością oświecenia, a przed groźbą łagodności. Pierwsze środki do poskromienia zaburzeń w Katalonii były tego ducha, ale zayścia w Vich i Manresa w ostatnim tygodniu Sierpnia nadały zdarzeniom w Katalonii znamię buntu, i ieżeli iako oyciec postrzegłem obłąkanie, tedy iako Król widzę nakoniec rokosz. Pozór, ktòrym buntownicy usiłuią pokryć, a nawet usprawiedliwić złe swoie czyny, iest bezzasadny. Rzekome więzienie mey osoby mnie tylko obchodzi; uciążenia zaś moich poddanych są tego rodzaiu, iż bez uwleczenia mey Koronie i wystawienia naydroższey sprawy mych poddanych na niebezpieczeństwo, dłużey ich cierpieć nie mogę. Wydałem zatem naywyraźnieyszy rozkaz do wytępienia band Katalońskich. Znaczny oddział woyska moiego iest przeznaczony do przywrócenia spokoyności mieszkańcom.,, — Dziś słychać że Jenerał Espanna udaie się na czele 20,000 woyska do Katalonii. — Z Murcyi i Walencyi nadchodzą nieprzyiemne doniesienia o skłonności tamecznych umysłów. Z Guadalaxary uszło tu wiele rodzin, ponieważ tam codziennie przylepiane są kartki pobudzaiące do buntu. Niedaleko Saragossy pokazały się bandy buntownicze, w Orense (w Galicyi) zachodzi obawa, a przy Fuente Castelana widzieć się daie banda podeyrzana. — X. Merino udał się z Brievesca do dawney Kastylii. — Z Arragonii nadeszły smutne doniesienia. Zaraz po ich nadeyściu zebrali się na radę Ministrowie i posłano dwa bataliony piechoty na wsparcie osady w Saragossie.

Z tuteyszego wystawienia płodòw kunsztu zakupić Król kazał za 30,000 realów rzeczy, a między innemi za 6000 przepyszne wydanie przez sławnego Eifuentes dzieł Don Kwiszota w 3ch tomach in folio.

Z Lizbony d. 2 Września.

Z wiary godnych źródeł (wyraża Gazeta Angielska Times) dowiaduiemy się, iż Rząd Angielski odebrał doniesienie, że Cesarz mianował brata swoiego Infanta Don Miguel Rejentem Portugalii skoro lat doydzie.

Jenerał Stubbs, gdy tu przybył, został przy wysiadaniu na ląd przez znaczną liczbę zebranych szanownych mężów uścikaniem powitany. Ale gdy onegday przybył do Ministra woiennego, zapowiedział mu tenże, iż przed sądem woyskowym usprawiedliwić się musi, lecz nie powiedział z czego, a do tego czasu zostawać będzie pod wolnym aresztem Następca iego, Hr. Villaflor, bardzo oziemble w Porto przyięty został.

Podług doniesień z prowincyi Alemteio, tameczni stronnicy junty Apostolskiey usiłuią woyska nasze do zbiegowstwa do Hiszpanii nakłaniać.

— Dnia 7. —

Gazeta tuteysza umieściła następuiący urzędowy artykuł od Ministerstwa woiennego z dnia 31 Sierpnia: „Gdy Jenerał porucznik Stubbs podał J. Królewiaowskiey Wysokości Rejentce przełożenie, aby przywróciła do Ministerstwa woiennego Jenerała majora de Saldanha Oliveyra Daun, którego J. K. W. na mocy 74 Artykułu i oddziału 5 konstytucyi oddaliła, i żadna osoba lub władza niema prawa mięszać się do tak ważney sprawy, gdyż mianowanie Ministrów iedynie do J. K. W. należy, i gdy to mięszanie się na tem większą zasługuie karę, że pochodzi od woyskowego, którego obowiązkiem podług konstytucyi i dawnych ustaw iest ślepe posłuszeństwo, i t. d. przeto Rejentka nakazuie

w imieniu Króla rzeczonego Jenerała porucznika stawić przed Sąd woyskowy. List iego do Ministerstwa woiennego i wzmiankowane przełożenie służyć maią za *corpus delicti* przeciw niemu. (Tu następuią imiona członków sądu woyskowego).

Taż Gazeta ogłosiła pismo Rejentki do Ministra woiennego, mocą którego J. K. W. oddaliła od urzędu Ministra spraw wewnętrznych, morskich i osadniczych, Vicehrabię de Santarem, a na iego mieysce mianowała Don C. H. de Gouvia Durao.

Minister sprawiedliwości otrzymał od władzy mieyskiey w Chaves urzędowy odpis odezwy, w którey uszli do Hiszpanii Portugalczykowie wzywaią mieszkańców do powstania przeciw rządowi Rejentki, poczem taż nakazała rozpocząć sprawę przeciw wydawcom i roznosicielom tey odezwy.

— Dnia 8. —

Przybyły tu dnia 2 b. m. w wieczór pocztowy statek przywiózł ważną wiadomość o mianowaniu Infanta Don Miguel Rejentem Królestwa. Poseł Angielski P. Acourt odebrał to pismo o godzinie 6 w wieczór i udał się zaraz do Rejentki, z którą dwie godziny rozmawiał; nazaiutrz rano udał się znowu do iey pałacu, a w wieczór odbyła się rada Ministrów. — Mówią, iż ieden oddział woyska Angielskiego uda się do Elvas, a drugi do Porto. Nowy Dowodca w ostatnim mieście (Villaflor) zabronił wydawania Gazet póki tam nie zostanie nowa cenzura zaprowadzona. Hr. Villafor nazywaią w tem mieście mistrzem więzienia, z powodu nakazanych przez niego wielu uwięzień. — Dnia 2. przywieziono do tuteyszego więzienia 4ch ludzi z kupy, która przeciągała przez ulice w Villareal z okrzykiem: niech żyie Król samowładny Don Miguel!

P. Recacho (były Minister Hiszpański policyi) przybył do Porto iako zbieg bardzo zmieszany. Winien bowiem swe życie byłemu officerowi i kommissarzowi policyi w Oviedo, Ernesto, który uwiadomił go o zrobioney na iego zamordowanie zmowie. Z Braganca napisał do Monarchy swoiego, iż w rachunkach policyi okazuie się brak 150,000 piastrów, lecz ma na to w ręku dowody i te złożyć chce upoważnioney do tego osobie.

Z Londynu d. 16 Września.

Mówią, iż Lord Beresford stara się na nowo o naczelne dowództwo nad woyskami Portugalskiemi.

W Newmarket dnia 4 b. m. mąż wystawił swą żonę na sprzedaż. Własny iey oyciec kupił ią za 3 gwineie.

Gazeta *Morning-Herald* pisze, iż w wyższym Peru wybuchnał spisek przeciw Jenerałowi Sucre; lecz uśmierzył go, kazawszy kilkunastu naylepszych swoich officerów, którzy należeli do spisku, rozstrzelać. Jenerał Cordowa został w Limie uwięziony.

Z Port-au-Prince (na Hayti) d. 28 Lipca.

Prezydent Boyer z powodu odkrytego niedawno spisku wydał następuiącą odezwę:

"Haytanie! Opatrzność Boska, która nad Hayti czuwa, dała Wam nowy dowód swey pieczołowitości, niszczac spisek, którego iedynym celem było wystawić oyczyznę na okropność anarchii. Kilku przewrotnych nieprzyiaciół pokoiu i spokoyności publiczney, uniesionych dumą i chciwością, chcieli przez spisek przeciw Naczelnikowi kraiu dopiąć swoich celów. Nie tylko godzili na moie życie; ale złupienie waszych maiątków i wyrznięcie waszych rodzin było na ich schadzkach postanowionem. Zgoła na powszechny

mędzy zakładali swoie wyniesienie; ale Niebo nie dopuściło uskutecznienia tak haniebney zbrodni. Spiskowi są pochwyconemi i pod miecz sprawiedliwości oddanemi. — Obywatele! przeraziła Was zapewne zgroza, gdy do uszów waszych doszła wiadomość o uknowanym spisku przeciw bezpieczeństwu kraiu. Lecz uspokóycie się i mieycie nadzieię w tęgości Rządu. Jednak sromotne to usiłowanie niechay w Was coraz większą wzbudza baczność. Wy, których obchodzi utrzymanie publicznego porządku, strzeźcie się złych ludzi, u których niema nic świętego, i którzy odkrytemi ieszcze zostaną, iakkolwiek ambicyią swoią płaszczykiem dobra publicznego pokrywaią. — Woiownicy! Lubo w waszych szeregach znaleźli się zdraycy, którzy usiłowali rozszarpać oyczyznę, znayduią się także waleczni ludzie, którzy wiarołomne ich zamachy odkryli. — Zbrodnia kilku officerów i podofficerow, którzy stali się niegodnemi zostawania pomiędzy Wami, nie może plamić sławy woyska, które zasłużyło na wdzięczność narodu i zawsze ufność mieć posiadać będzie. Wierni swym obowiązkom, zachowacie na zawsze w oczach świata uzyskaną nieśmiertelną chwałę przez stósowne postępowanie. — Dań w Pałacu narodowym w Port-au-Prince dnia 4 Lipca 1827 w 24 roku niepodległości.

Boyer.,,

Dnia 3 b. m. straconemi tu zostali iako należący do spisku Officerowie Mathurin, Michel, Cauchois, i Sierżant Lois. Porucznik Bellegarde iest zaocznie na śmierć skazany. Winni obwinili także w swoich wyznaniach Jenerała brygady Ulisse i Szefa szwadronu Getin, Adjutanta Prezydenta, iako należących do spisku; lecz ci ogłosić kazali swoie usprawiedliwienie w Gazecie Telegraf. O spisku doniósł wyniesiony na porucznika w gwardyi Sierżanż Just. — Panuie tu nayzupełnieysza spokeyność; gotowizny nie wiele, ale papierowe pieniądze maią łatwy obieg.

Z Bruxelli d. 22 Września.

Od nieiakiego czasu udzielił N. Król kilkunastu Rzymsko-Katolickim parafiom na naprawienie i rozszerzenie kościołów po kilka tysięcy ZH. iak n. p. parafii Waalwyk 12,000.

W Leodyium zaprowadzony został szpital dla obłąkanych, przy którym znayduie się 4 lekarzów.

Od brzegów niższey Elby dnia 25 Sierpnia.

Eskadra Rossyyska pod Admirałem Sienawin przepłynęła d. 20 b. m. w powrecie do Rossyi około Kopenhagi.

Odebraliśmy, pisze Gazeta Hamburgska listy z Karakas i Laguaira do 30 Lipca. Potwierdzaią one wiadomy iuż odiazd Boliwara i dodaią, iż pożegnanie iego było oziemble, ponieważ nie cofnął uciążliwych dla handlu rozporządzeń oddalonego Ravengi, przez co wszystkie stany cierpią, i sam był świadkiem smutnego widoku, że w porcie ieden tylko kupiecki okręt znaydował się. Paez mianowany iest naczelnym wodzem w Wenezueli, Maturin i Zullia z dosyć obszerną władzą. Główną kwaterę ma w Walencyi. — Ostatnie ładunki płócien Niemieckich zostały mimo podwyższonego cła i ceny prędko rozprzedane.

Przez pożar w Abo zostaie 10 do 12,000 ludzi bez mieszkań. Kupcy Sztokolmscy utracili znaczne summy przez ten pożar, a powszechne towarzystwo ogniowe w Sztokolmie, które przez częste pożary w prowincyiach Szwedzkich w latach ostatnich znaczne summy wydało, zapłacić musi za pogorzele w Abo do 300,000 tal. bank:

WIADOMOŚCI z GRECYI.

(Ciąg dalszy Konstytucyi Greckiey.)

Dział IV. O unarodowieniu. 30) Rząd unarodowia cudzoziemców, ktòrzy od władzy mieyscowey Greckiey złożą dostateczne dowody, że: *a)* przez lat trzy mieszkali w Państwie Greckim; *b)* że w tym czasie nie ulegali kryminalnemu wyrokowi; *c)* że w kraiu kupili dobra nieruchome, przynaymniey w wartości 100 Hiszpańskich talarów. 31) Wielkie czyny i udowodnione znaczne zasługi na korzyść oyczyzny są same przez się dostateczne dowody do unarodowienia. 32) Rząd ma prawo unarodowienia takowych cudzoziemców, ktòrzy założą w Grecyi znaczne instytuta zmierzaiące do postępu kunsztów, handlu, umieiętności i przemysłu. Może nawet skrócić czas potrzebny do unarodowienia; iednakże nie może takowego zmnieyszyć, iak na rok ieden. 33) Cudzoziemiec, który Grecyi w woynie dwa lata służył, lub służyć będzie, i ma na to w rękach potrzebne dowody, przez toż samo staie się Greckim obywatelem. 34) Unarodowiony używa bezpośrednio wszystkich praw obywatela kraiu. Prawo umocowania i reprezentacyi uregulowane będzie w ustawie wyborowey. 35) Unarodowiony złoży przysięgę Grecką. — *Dział V. O organizacyi Greckiey Państwa.*— 36) Władztwo ludu dzieli się na trzy władze: *prawodawczą*, *wykonawczą* i *sądowniczą*. 37) Prawodawcza stanowi prawa. 38) Wykonawcza potwierdza je i na mocy artykułu 73 takowe wykonywa. 39) Sądownicza one zastósowuie. 40) Władza prawodawcza należy szczególnie ciału reprezentantów ludu, który się zowie Senatem. 41) Wykonawcza służy tylko iednemu, który się zowie Gubernatorem, Rejentem, Prezydentem, i ma pod sobą różnych Sekretarzy Stanu. 42) Sądownicza różnym Sądom. — *Dział VI. O Senacie.* 43) Senat składa się z reprezentantów różnych prowincyy Grecyi. 44) Każdy reprezentant, który przybędzie, aby do Senatu był wcielony, składa przysięgę Senatorską. 45) Reprezentantów wybiera lud, podług prawa wyborowego. 46) Senat uważany iako całość iest nietykalny. 47) Senat ma Prezydenta, Viceprezydenta, pierwszego i drugiego Sekretarza z potrzebnemi Podsekretarzami. 48) Prezydenta i Viceprezydenta wybiera Senat większością głosów; mianowicie: Prezydent wybrany będzie wśród, lub po za Senatem, zaś Viceprezydent tylko wśród tegoż. 49) Pierwszy i drugi Sekretarz wybierani będą po za Senatem, większością głosów reprezentantów. 50) Prezydent przewodniczy codziennym Zgromadzeniom, oznacza dzień i godzinę onych początku, rozwięzuie ie, i ieżeli wymaga potrzeba, może zgromadzić Senat na posiedzenie nadzwyczayne. 51) Na żądanie dwudziestu Senatorów musi Prezydent zwołać posiedzenie. 52) W nieobecności Prezydenta wypełnia tegoż powinności Viceprezydent; gdyby obadwa nie byli obecnemi, natenczas naystarszy z reprezentantów zaymuie krzesło Prezydenta. 53) W przypadku iednego z nich śmierci, lub fizyczney niemożności, wybrany będzie inny na iego mieysce podług art: 48. 54) Urzędowanie Prezydenta i Viceprezydenta trwa rok ieden. 55) Dwie trzecich części ogółu reprezentantów są dostateczną liczbą, aby posiedzenie Senatu za zupełne uważać. 56) Nikt z reprezentantów nie może oddalać się z siedziby Senatu bez potwierdzenia lub zwyczaynego na piśmie pozwolenia Senatu. 57) Reprezentanci wybierani będą na dwa lata. Trzecia część onych zmienia się corocznie. Pierwszego i drugiego roku następuie zmiana przez losy. 58) Jeden nie może bydź raz po raz, dwa razy reprezentantem wybrany. *(Ciąg dalszy nastąpi.)*

DODATEK DO Nro 80. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 7 PAŹDZIERNIKA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Raumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na 0° R.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higro-metr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Paźdz:		cali lin:	stopnie	stop:			
god:	7	27 7, 034	+ 7. 0	82	żaden	Pogoda z Chmur:	
	12	„ 7, 158	+ 15. 3	70	Wschodni słaby	„	
2.	3	„ 7, 033	+ 16. 6	68	„ „	„	
	9	„ 7, 462	+ 9. 1	75	Południ: Ws: słaby	„	
	7	27 8, 059	+ 6 8	82	Półn: Ws: słaby	Pogoda z Chmur:	
3.	12	„ 8, 028	+ 14. 7	73	Połud: Ws: słaby	„	
	3	„ 7, 959	+ 16. 8	69	Wschodni słaby	„	
	9	„ 7, 990	+ 10. 2	74	„ „	„	
	7	27 8, 349	+ 6. 8	82	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
4.	12	„ 8, 208	+ 14. 7	71	„ „	„	
	3	„ 8, 158	+ 16. 5	60	„ „	„	
	9	„ 8, 353	+ 8. 5	75	„ „	„	
	7	27 8, 775	+ 3. 8	83	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
5.	12	„ 8, 634	+ 14. 1	69	Połn: Ws: słaby	„	
	3	„ 8, 442	+ 15. 7	65	„ „	„	
	2	„ 8, 681	+ 7. 7	79	Połud: Ws: słaby	Pogoda	

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

Z *Londynu d.* 18 *Września.*

Poseł Rossyyski, Xżę Liewen, rozmawiał wczoray długo z Lordem Dudley w wydziale spraw zagranicznych. Sprawuiący interessa Francuzkie, Posłowie nowy Portugalski, Hr. Villareal i Austryiacki Xżę Esterhazy, mieli także czynności w tym wydziale.

Królowa Wirtembergska uda się w przyszłym miesiącu na powrót do Wirtemberga. Zdrowie iey znacznie się polepszyło.

Gdy Xżę Klarencyi obiął naczelne nad flottą dowództwo znalazł potrzebę pomnożenia Dworu swoiego, polecony mu więc został cudzoziemiec, który dotąd zostawał przy Dworze Xcia Leopolda Koburgskiego; lecz Xżę odpowiedział: że dopóki znaleść będzie mógł wiernych służących pomiędzy poddanemi Króla brata swoiego, dopóty do usług swoich nieprzyymie ani Francuza, ani Niemca, ani żadnego cudzoziemca.

Gazeta Goniec zawiera co następuie o Turecko-Greckich sprawach i o wzbranianiu się Posła Austryiackiego należenia do uspokoienia Grecyi: Nie chcemy żadnych czynić uwag nad polityką Gabinetu Austryiackiego. Gdyby Rossyia starała się przez układy lub innym iakim sposobem powiększyć swoią potęgę i wpływ, w którey bądź okolicy, podeyrzliwość i obawa Austryi mogłyby bydź sprawiedliwemi. Ale wspólny cel, który nie tylko Anglia zatwierdza, ale czynnie się do niego przykłada, przyłożyć się iedynie może do spokoyności Europy i dobra narodów. Monitor Francuzki zawiera w tym przedmiocie artykuł, który za urzędowy uznić niemożemy; gdyż iest niewyraźny, deklamatoryyny, i zanadto w ostrych wyrazach przywodzi domysłowe skutki z oporu Porty. My nie lękamy się wcale woiennego wypadku. Trzy sprzymierzone Mocarstwa nie wydadzą pewnie Porcie woyny, bo iak mocno postanowili dopełnić swoich zobowiązań, tak znowu nie zechcą przez woienne środki dopiąć swoich zamiarów. Jakże w teraźnieyszych okolicznościach przypuścić można, ażeby Turcyia wdała się w woynę z połączoną siłą morską Anglii, Francyi i Rossyi? Krok taki byłby dla niey samey szkodliwy, i po niejakim oporze uzna pewnie niebezpieczne swoie położenie i zezwoli na warunki, którym w żadnym względzie nie iest w stanie się oprzeć.

Listy z Bogota donoszą; że Kongres odbywa bez przerwy posiedzenia swoie; wszelko wszystkich zwrócona iest uwaga na środki, iakie Oswobodca Boliwar przedsięweźmie. Prezes Senatu, P. Barałt, złożył swoią dostoyność, co przyiętem zostało. — Z Rzymu nadeszło do Władzy wykonawczey doniesienie: że Oyciec S. oświadczył gotowość swoię do wydania Bull dla mianowaych Biskupów Bogoty, Karakas, Kuency i S. Marta. — Z południowych departamentów nadeszły pomyślnieysze doniesienia; spokoyność wraca zwolna; ogół iest za zwołaniem Konwencyi i zmianą konstytucyi. — Jenerał Sucre, Prezydent Rzeczypospolitey Boliwii, zamyśla powrócić do oyczyzny.

— Dnia 22. —

Wczoray Lord Dudley miał długą rozmowę z Xciem Esterhazym w wydziale spraw zagranicznych, którego także Lord Goderich odwiedził. Poseł Niderlandzki miał także czynność z Lordem Dudley.

Z listów z Stambułu rozeszła się wieść, że Porta odrzuciła pośrednictwo Mocarstw.

W Liwerpoolu znaczną większością uchwalony został adres do Ministra Huskisson, aby przyiął na nowo reprezentacyią tego miasta w Parlamencie.

Z Gazet Guatimala do 31 Maia dochodzących, okazuie się, iż woyna domowa, dręczy tę Rzeczpospolitą, coraz bardziey się wzmaga. Zdaie się nawet, że Prezydent Arce w dwuch bitwach stanowczych (pod Acalapa i S. Anna) przez powstańców pobity został, gdyż z szczątkami swego woyska uszedł w przeciągu dni 6 z San Salvador do Juplitepec 200 mil (Angielskich). Z 5 prowincyy tego kraiu 4 oświadczyły się przeciw Prezydentowi.

Podług listów z Rio-Janeiro pod dniem 23 Lipca pokóy z Buenos-Ayres nie zdaie

się ieszcze bydź zatwierdzony. Posiadanie Cisplatińskiey prowincyi iest naywiększą przeszkodą do zawarcia pokoiu, gdyż strona stromie niechce iey odstąpić.

Od brzegów Menu d. 23 Września.

Dnia 18 b. m. NN. Królestwo Bawarscy w powrocie z Brükenau przybyli do Wircburga, a 19 przy okrzykach radosnych do Norem ergi. Po obiedzie udali się Wysocy podróżni w dalszą drogę do Minchen.

Xżę Elektor Heski przeiechał d. 15 b. m. pod imieniem Hr. Schaumburg przez Gota do Lipska. Królewna Bawarska Marya pojechała d. 13 przez Wiedeń do Pirawarth, dla odwiedzenia swey siostry, Małżonki Arcy-Xcia Franciszka Karola, gdzie obie bawić maią 4 tygodnie.

Xżę Wiktor Metternich przeiechał przez Frankfort do Paryża.

Listy z Włoch nadeszłe do Frankfortu, przyniosły wiadomość, że podług powieści kilkunastu kapitanów przybyłych do Ankony okrętów, flotta Egipska zwróconą została przez Komnodora Angielskiego Hamilton do Alexandryi.

Z Wiednia piszą, że ostatnia poczta z Stambułu przyniosła wiadomość o nadzwyczaynych uzbraianiach, które Sułtan czynić każe, i że Wielki Wezyr zgromadza pod Adryanopolem woysko, na którego czele sam Sułtan stanie. Zamki nad Bosforem i Dardanelskie stawiane są spiesznie w stanie obrony i na rok będą w żywność opatrzone. Od podania przez Ministrów Mocarstw sprzymierzonych ultimatum upatruią niektórzy nieukontentowanie w nowych woyskach, a poruszenie w byłych Janczarach, i to dało powód do wielu uwięzień w obu korpusach.

Do Frankfortu przybyło dwóch Greków udaiących się do Minchen.

Na wiadomość o odrzuceniu przez Portę ultimatum spadły w Frankforcie publiczne papiery o 1 1/2 od sta.

W Trewirze sławna Rzymska brama (*Porta nigra Porta Martis*) przeznaczona iest na środkowe muzeum zbioru starożytności tamecznego obwodu, które zachowane dotąd są w dwóch oddzielnych składach.

Z Zante d. 16 Sierpnia.

Dziś przybył tu drugi syn Lucyana Bonapartego, imieniem Paweł, z Cefalonii, gdzie dnia 10go b. m. na okręcie Jońskim przypłynął. Zdaie, iż z kraiu Rzymskiego potaiemnie uiechał, ponieważ niemiał osobnego paszportu, ale umieszczony był iako kamerdyner w paszporcie P. Delladecima. Jutro opuści nas z wnukiem Lorda Cochrane, który tu dziś na okręcie Jednoroziec z Marselii przybył.

Od granic Tureckich d. 10 Września.

Na końcu Sierpnia poszło z Stambułu do Dardanellów 3 do 4000 piechoty i artylleryi.

Eskadra Francuzka pod rozkazami Kontra admirała de Rigny będzie równą Angielskiey i Rossyyskiey, i dla tego przybywa ieszcze do niey 5 liniiowych okrętów. Eskadra Rossyyska niebawnie nadpłynie i cała siła morska sprzymierzonych Mocarstw zgromadzi się pod Milo. Dotąd panuie w Turcyi spokoyność, ale zachodzi obawa względem przyszłego rozwinięcia się rzeczy.

Sprawuiący interessa Angielskie przy Dworze Perskim, P. Willock, doniósł P. Stratford Canning w Stambule o zupełnem pobiciu woyska Perskiego nad rzeką Araxes. Strata Persów, podług tego doniesienia, wynosić ma do 40,000 w zabitych i ranionych, a Rossyyska do 11,000.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Uwiadomia Publiczność, że z rozporządzenia Senatu pod dniem 7 Sierpnia r. b. do L. 3735 w Biórze Inspektora Kopalń i Hut rządowych w Jaworznie, w dniu 22 b. m. w godzinach przedpołudniowych dla pociągów Skarbowych tamże przy Kopalniach utrzymowanych, zakupione będzie owsa korcy 121 garcy 12, tudzież siana wagi Wiedeńskiey centnarów 181 funt: 20, oraz słomy mirzwiatey na podściłkę wagi Wiedeńskiey cent: 35 funt: 24 od naytaniey daiącego przez publiczną licytacyią, która in minus zacznie się od ceny:

Owsa korca po Złp. 8.
Siana Centnara — 3.
Słomy detto — 2.

Chęć licytowania maiacy, każdy dla zapewnienia Skarbu od zawodu w dostawieniu tych produktów nastąpić mogącego, ma przed zaczęciem licyta vi złożyć pro Vadio złp. 157 gr. 27, które po zaskutecznionem dostawieniu rzeczonych produktów przy zapłacie za one, zwrócone będą.

O warunkach do tey licytacyi w Biórze Inspektora Kopalń Jaworznickich Rządowych, każdego czasu dowiedzieć się można, iak i w biórze Wydziału.

W Krakowie dnia 3 Października 1827 r. J. Sołtykowicz.
Gadomski, Sekr. Wydz.

Podaie się do wiadomości publiczney, iż na dostawę Lekarstw do Szpitala Klinicznego Akademickiego na Wesołey na następny rok szkolny, odbywać się będzie licytacya w Biórze Kuratoryi Jeneralney w domu Collegium Juridicum zwanym. Termin do odbycia aktu tego na dzień 9 b. m. godzinę 10 ranną przeznacza się, na którym entreprenerowie opatrzeni w Vadium Złp. 300 znaydować się zechcą, którym przed rozpoczęciem licytacyi punkta z obowiązku entrepryzy wynikaiące oznaymione zostaną.

W Krakowie d. 6 Października 1827 r.

Z polecenia J.W. Kuratora Jlnego Instytutów Naukowych
Sekretarz Komitetu Kuratoryi
Brzuchalski.

Na mocy Uchwały właściwey Rady Familiyney ddto 28 Lipca r. b. przez Trybunał I. Instancyi Wolnego Miasta Krakowa i iego Okręgu d. 28 Września r. b. zatwierdzoney, rozpocznie się dnia 8 Października r. b. o godzinie 3ciey z południa w Kamienicy przy Ulicy Grodzkiey pod L. 225 licytacyia różnych ruchomości po niegdy ś. p. Baltazarze Trzcińskim pozostałych, iako to: garderoby, porcellany, billardu, zegarka złotego, powozu Wiedeńskiego i biblioteki.

W Krakowie dnia 1 Października 1827 r. Matakiewicz, Notaryusz.

W dniu 16 Października r. b. 1827 o godzinie 9tey ranney, w Krakowie rynku głównym w gmachu Sukiennice zwanym, w drodze exekucyi sądowey, odbędzie się publiczna licytacyia zaiętych kosztowności, iako to: kulczyków brylantowych, dyiamentowych, pereł sznurka iednego z 336 sztuk składaiącego się: pierścionków złotych, łańcuszka złotego, tabakierki złotey, zegarka złotego, z repetycyami perłami wysadzonego, zegarka srebrnego podróżnego, kubonierki, oraz innych, które aż do momentu licytacyi każdego dnia od godziny 10 do 12 z rana, w kancellaryi podpisanego Komornika przy Ulicy S. Józefa pod L. 96 widzianemi bydź mogą. Chęć zatym licytować maiących zaopatrzonych w Courant monetę, podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 5 Października 1827 r. Teodor Jaworski, Kom: Sąd.